

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Előfizetés díja:

8 korona.
4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT**VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.****MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.**Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogati 12 fillér.
Többzori hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Közkönyvtár.

Évekkel ezelőtt a „Gömör” hasábjain cikkeztem arról, hogy alapítsunk Rimaszombatban egy közkönyvtárat, melynek szellemi kincse közös tulajdona legyen a város minden tanulni vágyó és nemes szórakozást kereső lakosának.

Akkor szavam, mint a pusztában kiáltó hangja veszett el s ma már alig akad valaki, ki visszaemlékeznék erre az akkor felvetett eszmére.

Hogy újabban annyi év után ismét tollam hegyére kerül e kérdés, annak oka az, hogy ez eszme megvalósításának szükségét e napokban a Casinó nagytekintélyű elnöke említette fel előttem, abból a feltevésből indulva ki, hogy ennek valószínűsítése esetén a társas egyesületek, s a Casinó megszabadulnának a könyvtár fentartása és gyarapítására évente szükségelt költségtől a nélkül, hogy ennek a közönség kárát vallaná.

És ha számítást vetünk, könnyű ez állítás igazságát belátni.

A Casinó kiad évente könyvekre körülbelül 500 koronát s ad emellett könyvtárnokának is 400 koronát tiszteletdíjra, — a polgári olvasókör költsége e két czímen tehet körülbelül 600 koronát s a kath. olvasó-egylet is áldoz e célra 500 koronát, vagyis a három egyesület évi költségvetésében a könyvtár 2000 korona költséggel szerepel, eltekintve attól, hogy fűtési, világítási s helyiségbérleti költség czímén ismét felmerül ezen tétel rovására körülbelül 1000 kor. s így tulajdonképen kerekasztal 3000 koronát tesz az az összeg, mit városunk közönsége ezen a czímen áldoz, mely összeget tehát tagsági díj czi-

mén minden körülmények között be kell fizetniök a tagoknak.

A három rimaszombati társas egyelet tagsági díjának összege pedig kitesz körülbelül 7800 koronát, miből Maróthi szerint teljes praecisítással következik, hogy a társas egyelet tagsági díjait a közkönyvtár létesítése esetén $\frac{1}{3}$ -ára szállíthatják, vagyis az esetben nem kell felemelni a Casinó tagsági díját 20-ról 30 koronára, hanem le kell szállítani 14 koronára.

De azt mondhatja valaki, hogy ha a megtakarított 6 koronát odaadjuk a közkönyvtárra, mert az se állhat fel semmiből, az egész számításunk haszontalan okoskodás volt.

No hát épen nem úgy van. — Nagy különbség az, hogy külön vonaton megyek-e Feledre vagy csak a rendes menetrend szerint indulva, — nagy különbség, hogy étlap szerint ebédek-e, vagy tabledó s ha hárman fogadunk három bérkocsit egy napra, éppen 30 korona lesz az utazás ára, míg ha mind a hárman egy kocsin indulunk el, 20 korona lesz a megtakarított pénzünk.

Annak a három könyvtárnak elég lesz egy helyiség is s elég egy könyvtárnok, nem három, de egy helyen kell érte látni s világítani is.

Lássuk már most, hogy képzelem én el annak megalakulását.

Mindenekelőtt a városban levő társas egyelet kimondják azt, hogy lemondanak könyvtáraikról s átadják azt egy városi közkönyvtár céljaira.

Erre megalakul a közkönyvtár egyesület alapító és rendes tagokkal s átveszi az egyesületek s esetleg hatóságok tulajdonában levő könyv-

tárakat, minek következtében már az alakulás első pillanatában egy körülbelül 30 ezer koronát érő könyvtár birtokába jut.

Mindenesetre első dolga lesz megfelelő helyiségről gondoskodni, ezen terhet azonban leveszi vallairól a város, mely a tulajdonát tevő épületek valamelyikében minden díj nélkül átadja az erre szükséges és alkalmas helyiségeket s adja erdejéből a szükséges fűtési anyagot is. Ez oly természetes dolog, hogy az ellenkezőjét még feltenni sem lehet. De össze lehetne kötni a közkönyvtár ügyét a gömörmezei Múzeummal is.

Hogy a tagokra is rátérjek, városunk előkelő s vagyonos emberei, kik egyszersmind a köztekintély és közhatalom birtokában vannak, belépnek a közkönyvtár egyesület alapító tagjai sorába 50 korona alapító tagsági díjjal.

Ez is oly természetes, hogy az ellenkezője non sens, — mert élni köztisztelőben, köztekintélyben, kedvező anyagi viszonyok között s a közért nem áldozni oly valami, a minek neve nincs.

Mondjuk, hogy e czímen összesen 50 alapító tagot számítva, összejön 2500 korona.

Rendes tagot számítok 500-at.

Ezek 3 korona tagsági díjat fizetnek, mi kitesz évi 1500 koronát. — Ezt lehetne a detailokban úgy intézni, hogy kaszinói tagok 4 koronát, polgári olvasóköri s kath. olvasó-egyleti tagok 2 koronát s mások 5 koronát fizetnének — Az eredmény még kedvezőbb lenne.

És ezzel megalakult a közkönyvtár 30 ezer korona értékű könyvtárral, ingyen helyiséggel és fűtéssel, kezdetben 550 taggal s évi 1600 ko-

TÁRCZA.**Ujévi levelek.**

(Jenő, a tehetséges fiatal orvosnövendék, íróasztalánál ül 1905. december 27-én s az obligát ujévi üdvözlő leveleket gyártja; némelyik levélnél több a tollrágás, mint az írás, a másikon több a betű, mint benne a gondolat, a harmadikban gondolatok helyett az érzések járnak örült vitus-tánczot. Ime sorrendben a levelek:)

„Kedves Agatha néni! Most hogy a Mindenható akaratából immár üdvözítő Urunk után az 1905-ik év dől meg sirjába, felkeresem soraimmal drága jó Agatha néni; egyrészt hogy kifejezzem nem csökkenő, de a napokkal öregbedő tiszteletemet glóriás személye iránt, másrészt hogy a jövő évre is az égek minden javát imádkozzam le drága fejére. Személyesen szerettem volna bemenni az ünnepek alatt a zárdába, hogy régen nem látott főnöknőjével kibeszélhessem magamat, de nem lehetett; annyi a küzdelmem az élettel és pályám akadályai, hogy csak gondolatban csókolhatam meg felszentelt kezeit. Ámde e küzdelmeknek megterem gyümölcse: amint istenfélő Agatha néni belém oltott kis gyermekkorom óta, a vallásosság, naponta nő bennem: midőn boncsolom az izmokat, s nézem a sejtek bámulatos életét a mikroszkópon, egy új világ tárul elém. S ha zsenge éveimben öntudatlanul voltam is vallásos, úgy most tudva vagyok az. Mig nem ismertem az emberi szervezetet, fogalmam sem volt jelentőségéről s czéljáról, de ma már tudom: az ember végézelja Isten tisztelete s imádása S ha rá gondolkodom, hogy mindezen érzelmeim alapját drága jó Agatha néni rakta belém, a megindultság hő könnyei fakadnak szememből. Isten adjon és a boldogságos Szűz boldog új évet, hogy abban is szolgálhassa lelkének teljes erejével Agatha néni a szent ügyet. Kézcsókoló öcsé Jenő.

U. i. Egy apróság jut eszembe kedves néni, legyen olyan kedves, az idei ujévi zsebpénzemet korona értékben számolni s forint értékben eljuttatni hozzám, mert két értékes praeparatumot a napokban eltörtem s mivel a vizsgán szerencsésen átmentem (cum laude!) sz. Antalnak nagyobb összegű áldozatot ígértem. Fentti. Czím: Kunszentandrás Andrassy Agatha fejedelemné Bakonyiszög Ajánlva.

Második levél: „Kedves Andris bátyám! Ujlván a nagy természet, édes szülő anyánk, legjobb kívánságaimat küldöm neked nagybátyám, az új évre. Tudom ugyan, hogy te is, kedves bátyám, tisztában vagy, hogy semmi jó kívánság sem teljesedik, csak azért, mert kívánta valaki, — de hát a megemlékezés jól esik mindenkinek. Mióta az egyetem falait látogatom, tanításaid igazát magam is bámulom. Valóban, minden csak a természet. A papok, apácák ostoba fecsegése semmivé válik előttem, mihelyt egy izmot preperálgatok, vagy a sejtek bámulatos életét nézem mikroszkópon keresztül. Magától él és működik az mind, amint te mondád, kedves Andris bátyám; ami azon kívül áll, számár beszéd. Csak azt csodálom, hogy még a mai világban is kitartja a nép ezeket a heréket; érted? a mai modern ember. No de nem filozófálgatok tovább, tudom, nem szeretted az irkafirkát, de arra mégis kérlek, kedves Andris bátyám, hogy az új évi utalványra 2 helyett most légy kegyes 5-öt firkantani, mert meg vagyok a rektorhoz hiva egy társadalmi előadásra s nincs szalon kabátom, mert a multkor a klinikán egy hulla illatától rosszul lett néber — ezek is közzénk tolakodnak már — szóval — a szalonkabát tönkrement.

Remélem, hogy hajszol kéresemre, öllelek szerető öcséd Jenő.

U. i. Igaz, irtam Agatha mamának; nem békültetek-e még ki; én nagyon örvendenék neki; nem azért talán, mint sokan gondolhatnák, hogy anyagi előnyeim származzanak frigyetekből, (jó viccz, mi?) hanem mégis, szép a békekesség. Isten velünk, — pardon! a természetben szerepeljünk még mindketten mint egyede, sokáig! Fentti.”

Czím: Nagyságos kunszentandrás Andrassy Endre gyakorkló orvos urnak Libajüred.

Harmadik levél: „Szervusz, te vén lóköttő! Hogy vagy? fenegyerekesen ugy-e? Kipedit bajusz, ficzánkóló paripa, mi? Bomlanak-e érted még annyira a fehérrépek, te vén gyerek? Azt hiszem, bataillonostól masíroznak utánad. Boldog új évet különben, ami a te 5000 holdaddal nem valami nagy kunszt. Én most itt kukások legény tanyámon, melázva némimemű roncsok felett (nagy zúllás volt az éjjel!) Az a gazember Ducei végigáztatta a szalonkabátomat (4 üveg pezsgő volt benne), most nem mehetek a Mimiék zsúrára, mert az a sok pernahájder mind hazament, kikölcsonözni meg nincs egy vasam se. Pedig örültem bomlok Mimi után. Az igaz, hogy ő is erősen flirtel.

No de elhagyom a tréfás hangot; kedves Elikém, légy szives, küldj azonnal 300 koronát, mert rendkívül nagy szükségem látok; harmadszor buktatott el a professzor; az a vén satrafa Agatha néni olyan smuczig az idén, hogy ötöt már csak méltó párja, az az eszelős Andris bátyám mulja felül. Most különben ki akarom békíteni őket, — az nekem szép kis tőkét jelent, amiből ezt is azonnal fedezni fogom. Isten áldjon te vén gyerek, légy jó, emlékezz meg Jenőkédről.

U. i. Ha parancsolsz váltót a 300 koronáról, azonnal küldöm, de akkor 500-at adj. Puszi. Fentti.”

Czím: Nagysarlói Elek Elemér földbirtokos urnak Elek-pusztá.

Negyedik levél: „Édes angyalom! Nagyon sajnálom, hogy kellemetlen hírt kell magával közölnöm. A kért 400 koronát nem vagyok képes 24 óra alatt elküldeni. Én nem vagyok abban a helyzetben, hogy kedveseimnek minden harmadik napon százanként küldjem a koronákat, de különben is azt hiszem, hogy ez csak ürügy volt magától a szakításra. Nos tehát, ha maga akarja, én, noha fájó szívem talán utánna szakad, nem állom utját. Én imádom magát, hogy mennyire, azt csak a nagy Isten tudja, nem is fogok többé mást szeretni, — nem olyan fajta vagyok. De ha maga akarja, édes Loló, még a szívem is elnémitom. Isten vele örökre, feledje el a maga mindig őszintén szerető Aladárját.

U. u.: Mai napon elutazom, ne keresse soha nyomomat; meghaltunk egymásra nézve Fentti.

Czím: Onagysága Braun Loló urleánynek Baross-uteza.

Ötödik levél: „Egyetlen Muczikám! Futok, rohajok a jelzett időre hozzád; majd szétpattanok a nagy örömtől, melyet édes soraid okoztak. Most jön még, a mi nem volt; hadd folyjon a pezsgő, hadd jöjjön a mámor. Megpumpoltam mindenkit, aki él; még 4 nap! hosszú, végtelen idő, de boldog lesz az új esztendőnk, gyönyörűségem, boldogságom, mindenem te! Jujj, te kis ördög! Csókol milliószor édes, aranyos, drága kis apám a te bohó Palid. U. i. Ne gondoskodj semmiről, egy pár száz pengő nem a világ. Pá, te! te! . . . Fentti.

(Hősünk megtörül verejtékes homlokát; az Agatha néni, András bácsi, Elemér pajtás leveleit ajánlva felbélyegzi; Loló és Muczika leveleit hordárral elküldi. Fel-sóhajt: „No talán csak mégis nekem lesz legboldogabb újévem!”)

rona jövedelemmel, mely valószínűleg szaporodik az állam és a vármegyétől nyerendő egyszersmindenkori, vagy évi segélylyel.

Mi lesz ennek ellenében a kiadása?

Könyvekre kiad évente 500 koronát, tehát kevesebbet, mint a három egyesület együtt, de e kevesebb kiadás megindokolt akkor, mikor már rendes könyvtára igen gazdag; könyvtárnokának pedig tiszteletdíj ad szintén 500 koronát s így a két legnagyobb kiadása tesz évente 1000 koronát, mihez a világitási s takarítási költségekre, nyomtatványokra s más apróbb kiadásokra ha 300 koronát veszünk — a költségvetés a következő képet fog nyerni:

bevétel	1600 kor.
kiadás	1300 kor.

tőkésítendő	300 kor.
-----------------------	----------

Ezen 300 korona maradványra azért számítottok, mert tudjuk az életből, hogy kerülhetnek elő oly körülmények s jöhetnek oly idők, mikor minden okoskodás és számítás fejtetőre áll s ha ily esetekre tartalék nem lenne, odajutnánk, a hova oly sokszor eljutnak, hogy t. i. emeljük a tagsági díjakat, minek pedig eredménye rendszeren épen megfordított szokott lenni, bebizonyítva azt, hogy 2-szer 2 nem mindig 4.

A társas egyesületek tagsági díjainak leszállítása ezzel indokoltá válik, mert a közkönyvtár létesítése leveszi a társas egyesületekről a könyvtár fenntartás évi terhét s így kevesebb tagsági díjra lesz szükségök; mindannak daczára, mikor azt látjuk, hogy társas egyesületeink a legkülönbözőbb jövedelmi forrásokat aknáznak ki szükségleteik fedeztetése végett (kávéház magasságu kártyapénz, korcsmai perczentre rugó italmerési nyereség) én a jelenleg érvényben levő tagsági díjak leszállítását czélzásnak nem látom, mert ez közvetett nagyobb kiadást vonna maga után.

Nem vagyok tulságosan conservatív, de a megszokott dolgokon, ha csak azoknál föltétlenül czélszerűbbeket nem találok, változtatni nem szeretek.

Nincs egy hely Angliában — mondják az angolok — mely Hódító Vilmosra ne emlékeztetne.

A traditiókat, a megszokásokat, mig nem czélszerűtlenek, meg kell becsülni s csak akkor változtatni rajtuk, ha czélszerűtlenek lettek — ekkor azonban föltétlenül.

A társas egyesületek tagsági díjainak változtatása se lefele, se felfele nem czélszerű, tehát azt ne bolygassuk, de a közkönyvtár intézménye czélszerű, annak létesítése tehát szükséges.

Eredményezni fog ugyan egy új tagsági díjat, de fölsőlegessé teszi a közönség zsebének mai közvetett módon való nagyobb mérvű kiürítését s megakadályozza a társas egyesületek tervbe

vett tagsági díjainak emelését, (nem véve itt ki még a 300 tag létszámú polgári olvasókört sem, mely eddig is csak nagy mérvű, de már csapponában levő mellékjöveldelmeivel tudott eleget tenni kötelezettségeinek) s e mellett a mi fő, nagyobb, szélesebb körnek, az egész városnak teheti közkincsévé azt a dús könyvtárat, mely most szétoszolva csak kevesek kezébe kerülhet.

Létesítsünk tehát közkönyvtárat! Dr.

Nyílt levél

tekintetes dr. Veres Samu urhoz, mint a Tompa-kör elnökéhez.

Elmult egy éve annak, hogy a t. tanár ur a tanári és tanítói testület kebelében a Tompa-kört megalakította a tudomány, irodalom és művészet ápolása czéljából.

Ha a kör megmaradt volna otthon saját kis körében s csak mint a tantestületek tagjainak egyesült köre igyekezett volna a tudomány, irodalom és művészet érdekében munkálni, a nyilvános kritikát se ki-, se meg nem érdemelte volna; mivel azonban igen helyesen, a nagy közönség részére is rendezett műestélyeket, kilépett a nyilvánosság elé; — szóval tullépett azon a kereten, melyen belül megalakult; szerény nézetem szerint nincs meg a jogosultsága továbbra annak az elzárkózásnak, mely alakulásakor megillette.

A tudomány, irodalom és művészet közös kincs, melynek áldásaiban részesülni, melyet gyarapítani, ápolni hivatott és köteles minden ahhoz értő, azt lefoglalni egy testület részére nem indokolt.

Ily meggyőződésben azon előterjesztést teszem t. Tanár ur elé, hogy a Tompa-kör lépjen ki a meglevő szűk keretek közül, változtassa meg szabályzatát, alkosson egy annak rendje és módja szerint megerősítendő oly alapszabályzatot, mely szerint tagja lehessen a körnek minden a tudomány, irodalom és művészethez értő s e czélra munkáló egyén.

Legyen a kör összefoglaló kapcsa minden szépért és nemesért nemcsak hevülő, de dolgozó művelt embernek, hova vagy egy székfoglaló beszéd, vagy egy felolvasás, szaválás, vagy más tudományos, irodalmi vagy művészeti működés, de nem a köztekintély, vagyon, hivatalbeli állás adja meg a belépő jegyet.

Legyen ez városunk és vidéke íróinak, művészeinek, tudományos férfjainak egyesülete, melynek havi vagy kétheti gyűlései az önképzésnek s tudományok meleg háza s nyilvánosságuknál fogva a nagy közönségnek tanítói s nevelői legyenek.

A kör igazgatója, ki előtt ez eszmét fejtegetem, nemcsak helyeselte azt, hanem e lap újévi cikkében jogosnak is ismerte; s a kör egyik legbuzgóbb tagja, midőn előtte e dolgról szoltam, egyenesen a Tanár urhoz utasított.

Oda fordultam.

A ki „A“-t mondott, annak a „B“-t is kell mondania; a ki egy kis növényt kis cserébe ültetett, ha a növény megnőtt, azelőtt az alternatíva előtt áll, hogy vagy átülteti azt nagyobb edénybe, vagy nézi lassu pusztulását.

A tisztelt Tanár ur melyiket választja?

Remélem a jobbikat s ebben a reménységemben vagyok a tisztelt Tanár urnak

Rimaszombat, 1906. január 3.

Igaz tisztelője: Dr. Quaciritur.

(1906. január 1-én délelőtt a „Flume“-ből elküld egy hordárt az egyetemre Jenő, a tehetséges fiatal orvosnövendék. A hordár hoz öt levelet.) Első levél: „Kedves Jenő fiam! Az Uristen megérnem engedte, hogy sokat sebzett lelkem egy új tördőfést kapjon. A szent ünnepeken ki akartam békülni Andris bátyáddal, mivel immár hat éve haragot tartottunk. Andris ellágyulásában a viszontlátás felett, neked is írni óhajtott, hogy jer haza közénk. De midőn délután lefeküdt déli álmát aludni, egy levelet leltem asztalán, töled, kit annyira feldicsért, hogy minden büneidet megbocsátottam. S mi volt a levélben? here vagyok én? kitartott vagyok én, a fehér fűrtös öreg nő? s nincs Isten? En felköltöttem Andrist, ki pártodat fogta. Röviden: úgy összevesztünk, hogy most már mindennek vége. Hazamentem. Ott találom leveledet számomra. Te istentagadó, álnok, hazug, képmutató gazember. Ezt érdemelted én töled? svihák voltál dezentor vagy most is. kit az Isten sújtó karja el fog érni, amiért 68 éves öreg nőt, engem megcsufoltál. Leveszem kezemet rólad, élj, ahogy tudsz. Én azonban — mert lecsillapult epém most a mérgem — megbocsátok. De nem ismerlek többé. Agatha.

Második levél: „Az urat nem ismerem többé. Most küldött az a vén paszulykaró egy levelet, melyben az önére ismertem. Egy kunszentandrás Andrásy Jenő, aki zsebpénzért hazudik. Pfüj. Az ur gondoljon rá, hogy az életbe szeme elé ne kerüljön annak, kit évek óta csal. András.

Harmadik levél: „Te vén svihák! Örömmel tudatom, hogy egy bete gondnokság alá vagyok helyezve. Hogy micsoda kéj ez annyi zaklatás, óvatolás, uszora után, azt . . . ah! nem lehet kimondani. Hanem mondok egyet: én aláírok neked egy 1000 Koronás váltót, ha tudod értékesíteni, megfelezhettek, mert nekem most nem adnak, csak borotválkozásra. Mancozi pedig ki akarja tépni a hajamat, mert nem adok új kalapra. Boldog új évet neked is Jenikém, ölel vén barátod Eli.

Negyedik levél: „Tisztelt uram! Te bitang gazember, hát ezt érdemlem én? Aki hű voltam hozzád, pénzeltek mindig? S most hoz a hordár egy bizonyos Muczikához irt ódát vagy hogyhijjákat? Egész röviden azt írom, uram, hogy ha a 300 korona követelésemet f. hó 1-én délutánig el nem hozza vagy nem rendezi, az ügyet átadom a VIII. ker. járásbírósnak ügyvédem által. Azért pedig hogy megcsalt, megbocsátok, mert én előbb cselekedtem azt. Lolo.

Ötödik levél: „Nagyon örülök annak a tévedésnek, mely önnek egy levelét, melyben egy más szeren-

csétlennel szakít, egy buta hordár révén kezemhez jutatta. Ebből látom, hogy ön nemcsak szívtelen, ami egy férfinál még megbocsátható, hanem smuczig is. Ezt pedig még eddig senkinek sem bocsátottam meg. Szeresse csak maga a „drága“ Lolókját. En nem kérek ilyen czimzetes gazemberektől se jót, se rosszat. Muczi.

(Szünet Jenő, a tehetséges fiatal orvosnövendék megkövültlen ül. A sarki hordár meglátja, bejön, átadja névjegyet s mosolyogva kíván boldog új évet.

E hordárnak egy hónap mulva 20 koronát fizet Jenő, a tehetséges fiatal orvosnövendék, könnyű testi sértésért.) Bolgyó.

A kolompvári intelligencia.

— Irta: Hiúz —

Régi napok történeteink, az idő mély tengerébe merült eseményeken csapong emlékezetem, a midőn e sorokat papírra vetem. Magamnak csak homályosan tűnik fel a multból egy-egy dolog, inkább boldogult öregemnek jókedvében elmondott történeteire emlékszem, amint egyiket-másikat néha elmesélte.

Kis városkában éldegeltünk, a hol az ügyek inkább patriarchális, mintsem hivatalos uton intéztettek. A régi jó időkből legalább annyi maradt meg, hogy az emberek nem panaszkodtak a kor mostohasága miatt. Végezte kiki a maga munkáját, intézte ügyes-bajos dolgait, a mig módjában állott.

Sokan a közeli vasgyárban találtak állandó, ha nem is mindig busán jövedelmező foglalkozást, mert a tulajdonos messze vidéken arról volt híres, hogy munkását soha el nem bocsátotta, hacsak magától el nem kívánczolt, hanem ha kevesebb volt a munka, kevesebbet dolgoztatott embereivel, de amellet kiváló gondját az a törekvése képezte, hogy munkásai szerényen bár, de megélhessenek s ne kívánczozzanak a messzi ismeretlen világba. Az egész elhagyott vidék egyetlen nem-tője volt.

Nem ugy a kolompvári intező körök. Ezek bizony a semminél is kevesebbet tördöttek azzal, hogy a köznépp hogyan szerzi meg a mindennapi kenyeret, hogyan, miből fizeti adóját, gondoskodik egyéb szükségleteiről. Tengődtek valamennyien.

Ha a város intezőségében csak mákszemnyi érzék, embertársai iránti érdeklődés és szeretet van, mindez másképp is lehetett volna.

A város területe eléggé kiterjedt, több ezer holdnyi erdősséggel borítva, a melynek bércei megbecsülhetetlen mennyiségű érczet, gyönyörű márványt, mészkövet

Előfizetési felhívás.

Lapunk mult számával befejezte a 26-ik évfolyamot, s megkezdte 1906. év január 1-ével a 27-ikét.

Amelyik lapnak olyan multja van, mint a „Gömör-Kishont“-nak, annak önmagát ajánlgatnia fölsőleges, mert mi szerénytelenség nélkül büszkén tekintünk vissza a megfutott útra s az eddigiekből erőt, biztatást merítünk a jövőre.

É lap mindig egyenes, nyílt, becsületes őszinteséggel igyekezett szolgálni vármegyénk és városunk közérdekeit. Körülötte csoportosultak a kipróbált tollforgató munkatársak, kik teljes igyekezettel és minden tudásukkal azon buzgólkodtak, hogy a lap a közvélemény megbízható, mindig tárgyilagos organuma, az eseményeknek hű tükré, a jogos kívánságoknak hivatott kifejezője, a társadalmi kinövéseknek higgadt és nyugodt bírálója legyen.

Lapunknak sikerült a nehéz, válságos időkben is mindig megőriznie tárgyilagosságát s épen ezért nyugodtan, önértékeléssel tekinthet vissza a „Gömör-Kishont“ pályafutására.

Írányelvünk és programmunk ezután is a régi marad s épen ezért teljes bizalommal fordulunk előfizetőkhez s körjük az előfizetés megújítását.

A lap előfizetési ára: Egész évre 8 korona.

Fél évre 4 „

Rimaszombat, 1906. január 6.

A kiadóhivatal.

Hirek és vegyesek.

Lapunk jelen száma tekintettel a kettős ünnepnapra — vasárnap helyett szombaton — vizkereszt napján jelenik meg.

Újévi üdvözetek. Bornemisza László alispánnál Lukács Géza vármegyei főjegyző vezetése alatt tiszteltet a vármegye tisztviselői kara új év napján. Lukács főjegyző válogatott és szívből eredő szép szavakban üdvözölte a vármegye köztisztviselőinek örvendő alispánját, ki még mindig ifjú hévvel és lélekkel szolgálja vármegyéjét s a jelenlegi politikai viszonyok között bőlesen és higgadt tapintattal vezeti a vármegyét és őrszi tisztviselő társainak érdekeit. Az üdvözlő beszédre Bornemisza László alispán válaszul magvas és ékes szavakkal. Meghatottságot nem tudta elpalástolni, látszott rajta, hogy a mostani politikai viszonyok az aggodalom teljes sulyával nehezdednek hazafias lelkére, de a remény sugara világitotta be nyilatkozatát; változatlan bizalmáról és barátságáról biztosítja a tisztviselői kart, melyben mindig odaadó őszinte barátait ismerte. — Rimaszombat város tisztviselői kara dr. Kovács László polgármesternél Badinyi Gyula főkapitány vezetésével tiszteltet s innen testületileg az alispánhoz mentek kifejezni a jókívánságokat. — A kir. törvényszék bírói és tisztviselői karát Kolbay Sándor kir. táblai bíró vezette Kubinyi Aladár kuriai bíróhoz, a törvényszék elnökéhez; a kir. pénzügyigazgatóság tisztviselői pedig Szombath György h. pénzügyigazgatóval élükön tisztelegtek testületileg Kubinyi Andor kir. pénzügyigazgatónál. Mindenütt szép beszédben üdvözölték az új év alkalmából a hivatalfőnököket, kik meleg hangon köszönték meg a jókívánságokat.

stb. tartalmaztak, s nem nagy áldozattal szépen jövedelmező keresetforrásokat nyujthattak volna, ha a köznépp állapota kellőképen figyelemre méltattatik vala.

A városnak több százezer koronányi készpénze csekély kamatot hozott, holott ha okosan fölhasználtatik, százezerrel gyarapíthatta volna a közvagyont, s a lakosságot amerikai tengődés helyett itthoni jóléthez helyezhette volna.

Hogy ez megtörténhessék, hozzá értő közegekre lett volna szükség, ott pedig nem volt ilyen. Megkísérlettek egyszer-mászor egyet-mást, de mielőtt látták, hogy az elmunkálatok nagyobb befektetést igényelnek, amikor már kézzelfogható eredményről lett volna szó, lefujták az egészet.

Igy maradt paragon vas-, réz-, márvány-, zsirlábánya stb.

Mennyi kincs, mennyi haszon!

E helyett a városka előkelősége (?) átalakult úgynevezett „szenevedő-intelligenciá“-vá. Ennek érdekes története van.

Ódaveződött a városkába egy „gyütt-ment.“ Ez kérem idegént jelent.

Ők azt tartották, hogy Ugoesában születni nagyobb érdem, mint pl. Baranyában. Az ilyen „gyütt-ment“-et csak túrték maguk között, de valójában soha be nem fogadták. Így aztán számtalanszor megtörtént az, hogy az ilyen máshol is kaputos embert látott idegen, hátat fordított nekik s figyelmére sem méltatta az egész frekventiát, hanem végezte a maga dolgát. Ez persze szörnyen bosszantotta az egyes „kiválóságokat“ s nyíltan is, de az ilyen megcsontosodott ódságokhoz méltóan, többnyire alattomban igyekeztek az idegennek ártani.

Mindenféle rágalommal illették, ráfogtak olyan dolgokat, amiket már évtizedek óta a verebek is csiripeltek; persze ezeket ő nem hagyta szó nélkül s a midőn egy alkalommal egy ilyen kétes bíró existenciát, — rövidesen csak Vendelnek neveztek — a törvény elé cizáltta s a vizes pokrócot alaposan ráhúzta, az egész banda föl-szisszent s egy érdemeiben kivéült mámi, ki valaha nem csekély hírnévnek örvendett, azt találta mondani, hogy Vendel miatt az egész intelligencia szeneved. S innen a „szenevedő intelligencia“.

A máskülönbön jovialis máminak volt néhány eladó lánya. Udvarolgotott ott boldog-boldogtalan, de „beugrani“ senkinek sem volt kedve. Végre is akadt vállalkozó, a ki ígért férjet, hanem az ára egy hizó lesz. — Jött is a várva várt, el is vitte az egyiket, de a hizó bizony nemcsak sovány, hanem el is maradt.

Ennek a máminak volt egy jóakéria. Nagy impoztor volt teljes életében, amellet azonban bajos lett

Személyi hírek. Bornemisza László vármegyének alispánja f. hó 5-én Budapestre utazott, hogy jelen legyen a vármegyék alispánjainak és tisztviselőinek országos értekezletén.

Tisztelgés. Városunk képviselőtestülete dr. Kovács László polgármester elnöklésével legutóbb tartott közgyűlésén örömmel értesült *Kubinyi* Aladár kir. törvényszéki elnöknek kuriai bírónak és *Fábry* János muzeum-igazgatónak kir. tanácsossá történt kinevezéséről s megbízta a polgármestert és főjegyzőt, hogy a kitüntetések előtt lejezzék ki a város közönségének üdvözlését és jókívánását. Az előjáróság kiküldött tagjai megbízásuknak megfelelően és a polgármester mindket helyen megleghangú szép beszédben tolmácsolta Rimaszombat város képviselőtestületének üdvözlését. A figyelmes megemlékezés közéletünk két kiváló tagjának láthatólag jól esett s azért szívből fakadó köszönetet mondtak.

Erdészeti ülés. A vármegyei közig. bizottság erdészeti bizottsága f. hó 3-án *Bornemisza* László alispán elnökle alatt ülést tartott. Jelen voltak: *Zachar* István kir. erdőfelügyelő, *Császár* Károly Cöburg hercegi erdőmester, *Lukács* Géza vármegyei főjegyző, *Pék* József kir. erdőmester és *Komáromy* István biz. jegyző.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegye közig. bizottsága f. hó 8-án tartja rendes havi ülését.

Felolvasás. A polgári olvasókörben f. hó 7-én vasárnap d. u. 3 órakor dr. Terhes Samu, lapunk volt felelős szerkesztője tart népszerű felolvasást, melyre előre is felhívjuk közönségünk figyelmét és érdeklődését.

A miskolci ügyvédi kamara közlése, hogy dr. *Kántor* Győző ügyvédet Rimaszécs székhelyi az ügyvédi névjegyzékbe bejegyezte.

Az új kir. alügyész. Penyigei *Manzur* Lajos a múlt héten letette a hivatalos esküt s nyomban elfoglalta hivatalos állását.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter a Sztropkóra áthelyezett *Stubenfall* Kálmán helyébe az itteni kir. törvényszékhez *Rozgonyi* Aurél bárttai kir. járásbírói telegkönyvezetét helyezte át.

A helybeli izr. hitközség múlt hétfőn tartott közgyűlésén dr. *Bleier* Leó hitközségi elnök, tekintettel a változott viszonyokra és a hitközség kebeleiben dúló egyenlenségre állásáról leköszönt, ugyanakkor dr. *Fráter* Sámuel a választmány lemondását is bejelentette. A tisztújító közgyűlés határidejéül f. hó 14-ike — vasárnap — tüzetett ki.

A Kaszinó választmánya f. hó 4-én, a beteg igazgató akadályoztatása folytán *Zachar* Gusztáv pénztárnok elnöklésével ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a Kaszinó nevében a választmány f. hó 6-ikán *Baksay* István kir. tan. tiszteletbeli elnök vezetésével testületileg jelenik meg érdemes elnöke *Kubinyi* Aladár előtt s őt kuriai bírónak történt kinevezése alkalmából üdvözlö.

Visszahelyezés. Csak nem régen közöltük, hogy dr. *Szalay* Pál kir. tanfelügyelőségi tolnokot és *Gramma* Döme somogyi kerületi tolnokot kölcsönösen áthelyezték; most arról értesülünk, hogy a cultus miniszter ezen áthelyezését hatályon kívül helyezte és dr. *Szalayt* továbbra is itten hagyta szolgálat tételre.

Karácsonyfa ünnep a mentelepen. Lapunk múlt számában megírtuk, hogy Jolsván a katonáknak milyen szép karácsonyjuk volt, és elkerülte a figyelmünket, hogy a miénkről nem emlékeztünk meg. Pedig itt is volt a mentelepen lélekemelő, szép karácsonyfa-ünnepély. A nagy teremben gyönyörű csillogó karácsonyfát állítottak fel a Jerék parancsnok: lovag *Kneusel*

volna feltételezni róla azt, hogy a kobakja az okosságától kopaszodott meg.

Azt mondták róla, magam bizony nem jártam utána, hogy valamikor cserepár volt s volt is rajta valami a „szwarcgelbségből,” mert magyarul csak hápogott, inkább az idegent szerette.

Rabja volt egy sajátos fogadásnak.

Ugyanis, mikor megmósult, fogadást tett, hogy minden évben egyszer Svájcba megy nászútra. Különös elhatározás, de ő betartotta híven. A manó tudja, mi készítette reá s sokféle monda keringett régóta efelől, de bizonyosat bajos volt megtudni. Némelyek egy földes úrral hozták kapcsolatba a dolgot, mások meg azt mondták, hogy azért jár oda, hogy neje el ne felejtse a francziát. Egyetlen foglalkozásuk a városka végén levő drótbetretczben való hancúzozás volt, a miben állítólag nagy művészek volt.

Ez volt külföldben az összes „szenvedő intelligenciá”-nak egyetlen szórakozása. Szegény volt az istenadta valamennyi, mint a templom egere; minden jóízű ember belelátott a veséikbe, hanem azért rúgták a port s adták a nagyot. — Ezt már úgy hozta kinek kinek a rangja.

Volt közöttük néhány tipikus alak is.

Egyik pl. a világról sem ment volna ki a csak néhány percznyi távolságra fekvő vasúti állomásra gyalog. Persze valamikor csak négyes, csengős fogaton járt, mesés áron. Mikor elvirágozott, fiaker-gebe is jó volt.

A másik azt tartotta magáról, hogy ő Demosthenos. Akár kellett, akár nem, ő beszélt mindenütt. Néha egy-egy szóban háromszor is bicsaklott meg, oda se neki, csak beszélt. Jellemző sajátosága volt, hogy elvárta, neki boldog boldogtalán köszönjön. Ő senkinek. Zsiros kalapja a fejéhez nőtt. Észesnek, politikusként hitte magát, pedig igen közel állt a szirma talpához. Ő volt a vidék „hangadója”. Mindig és mindent előre tudott s mindent ő csinált. Pedig gyámoltalanabbat nem szült s nem hordott még közös anyának: a föld.

Kimondhatatlan mennyiségű, érdemduz szolgálati éve volt, lévén annak idején közhivatalnok, de a várva várt jutalom csak késett, csak késett, jelölül annak, hogy a fölöttesek csak a valódi érdemet szokták jutalmazni. Fiatalabb éveiben a 32 leveles biblia forgatását is gyakorolta, még pedig társai nem csekély meglepetésére egy kis „paklizással” egybekötve, mely csintalanságáért itt-ott bizony felképezték.

Titkárja volt a már emített *Vendel*, a kinek gyönyörűsége mákvirágja diszlett az oldalán. Könyvelven csak „*Kurtá*”-nak nevezték, pedig eléggé hibásan, mert ha kurta is volt, a pergője számára hossz mérték nem létezett. Jaj volt annak, a ki nyelvére került. Valóságos

Herdliczka Károly főhadnagy ki *Kerekréthy* Miklós főhadnaggyal és *Nerhaft* Antal állatorvossal együtt szemléltette a katonák örömet. A fán sok mindenféle volt; a harmadéves katonáknak, kik haza nem mehettek igazán kedves kárpotlás volt ez. A parancsnok szép beszédet intézett a katonákhoz, kik örömkönnnyel szemükben adtak hálát az Istennek és a katonái jó sorsát szívén viselő humanus parancsnoknak.

Esküvő. *Frits* Ferenc rimaszécsi kir. járásbíró múlt hó 28-án tartotta egybekelését *Hámos* Arankával. A polgári esketést maga *Bornemisza* László alispán végezte szép beszédet intézve az egybekelő párhoz. Tanuk voltak *Kubinyi* Bertalan és *Markovszky* Géza.

Eljegyzés. *Kisgergely* Jolánkat nh. *Kisgergely* Gyula volt hangonyi jegyző kedves leányát eljegyezte *Wagner* János Mátra-Mindszentnél.

A Tompa-kör december 30-án délután szép számú közönség érdeklődése mellett tartotta meg összejövetelét, melyen dr. *Veres* Samu elnök szép megnyitói beszédet mondott. A műsor első száma vegyes kar előadása volt. *Matolcsy* Pál vezetésével mellett dr. *Kovács* Lászlóné, *Lengyel* Ivánné, *Beliczky* Bözske, *Gyürky* Anna és *Lengyel* Ilonka, továbbá *Fekete* Mihály, *Perecz* Samu, dr. *Törköly* József és dr. *Veres* Samu meglepő szabotossággal adták elő a „Szellem kardja” című arabot, majd *Komáromy* Géza tanár alapos, nagy munkával összeállított s élénk megfigyelésre valló utirajzot adott elő, melyet igen szép vetített képekkel illusztrált. Kár, hogy a vetítő gép felmondta a szolgálatot s az élvezetes előadásban nem gyönyörködhetünk végig. Reméljük, hogy az elmaradt „*Herczogovina*” más alkalommal bemutatásra kerül. Végül újra a vegyes kar adott elő pompásan néhány szép magyar népdalt, melyet megújraztak s elhallgattuk volna akármeddig a gyönyörű nótákat.

A Polgári Olvasókör választmánya folyó hó 2-án *Rábel* Miklós elnökle alatt ülést tartott, melyen az elnök jókívánatokkal üdvözölte a választmányt, majd referált az utolsó ülés óta felolt eseményekről: A főbb mozzanatok voltak: Dr. *Veres* Samu felolvasása, küldöttségi képviseltes az *Andrássy* Francziska szobor-leleplezésén, házépítési kötvény-sorsolás, két házi mulatság. — Elnök bejelentette, hogy a kaszinó elnökségével atirát utján közölte dr. *Cziner* Miksa ügyésznek a választmány által egyhangulag elfogadott indítványát, hogy t. i. társadalmi uton mozgalom indítassék minél szélesebb körben az iránt, hogy házi- és ruhaszükségletünk beszerzésénél az idegen, különösen az osztrák termékeket mellőzzük és lehetőleg csak a hazai ipar és kereskedelem produktumait szerezzük be. A hazafias akcióban a vezérserepet a kaszinónak és a polgári olvasókörnek szánták de a kaszinó még nem foglalkozhatott a megkereséssel. — Elnök a közhangulatnak adva kifejezést azt indítványozza, hogy ez idén a bál ne a Három Rózsán, hanem a kör helyiségeiben védnök nélkül tartassék meg. A választmány a javaslatot elfogadta. Hosszabb eszmecsere provokált az előjáróság azon indítványa, hogy a társalgó létesítése és a könyvtárhelyiség berendezése céljából szükséges építkezések kevesztülvitessenek-e? Alapos megbeszélés után határozatilag kimondták, hogy a felszaporodott taglétszám folytán s a tagok kényelme szempontjából az átalakítás okvetlenül szükséges s egy bizottságot küldött ki, mely a kivitelt tárgyában szakértők véleményének meghallgatása alapján előterjesztést fog tenni. A könyvtárrendező bizottság jelentése alapján 176 korona értékben új könyveket szereznek be. A múlt évi számadásokat vizsgáló bizottság tagjaivá az elnökségen kívül

átka *Vendelnek*, a ki bizony sokszor pusztította hol sulyokkal, hol meg sodrófával. Így változik a természet, mert erről is köztudomású volt, hogy fiatalabb korában páratlan jószívűségéről volt ismeretes.

Voltak a „szenvedő-intelligenciá”-nak ifjabb bajtársai is. Ilyen volt a „kékvér.”

Azt tartották róla, hogy igazi kékvér volt, pedig a ki közelebbről ismerte, hamar rájött, hogy bizony nagyon zöld. Jellemző tulajdonsága volt hamar dühbe gurulni, különösen akkor történt ez, mikor a lakpénzt követelték tőle. Ilyenkor hamarosan fölfortyant, s hogy tőle még lakpénzt is mertek kérni, egyszerűen fölmondott. Mintha bizony nem volna a háziurnak elég az, hogy ő ott lakik! Fizesse az adóját a hogy tudja, de őt istenecsese ne zaklassa.

A körben néha kártyázni is leült, mert melleleg megjegyzem, a bibliát szerette. Ha azután, mint rendezés történt, vesztett, hát egyszerűen reparancsolt a Miskára, hogy fizesse ki a czechet, de még néhány havannát is hozzon. Ha azután a Miska kérte a magáét, hát egyszerűen dühbe gurult és nem fizetett.

Találkozott a kompániában egy „hal” nevű is.

Bizony nem tudom, hogyan ragadt rája ezen elnevezés.

Snájdig gyerek volt, puder, parfüm stb. tekintélyes számlára rugtak nála havonként. Minden áron szerepelni vágyott. Mindenkinél bemutatkozott, pedig kár volt a fáradságáért, mert a ki egyszer látta, esetleg hallotta, egyuttal ismerte is.

Udvarlái dühben szenvedett. Ha kellett, ha nem ő udvarolt. Ha tiz helyről kiebrudalták, tizenöt újat talált. Ha ott sem kellett, ismét talált másokat. Ha más nem akadt, azután hozzászegődött bármely fodros szoknyához, ha ezt nem tehetette, neki támaszkodott bármely ablak alatt a fának s levett kalappal „élvezett.” Pezsgőzni nagyon és sokat szeretett s nem sokat törődött a következményekkel és a környezettel. A lányos házaknak valóságos réme volt.

Jó barátja s a vén lányok legállhatatosabb udvarlója volt „bajusz”.

Kiesi alak ménkő nagy bajusszal. Néhány évvel 40 előtt meg akart nőszülni. Meg is kért egy csinos leányzó, de az csak azon föltétellel ment volna hozzája, ha fogatot tart neki „Bajusz” szegény ember lévén, csak két kerekűt helyezhetett kilátásba, mit a szépséges leányzó keveselvé, a frigy nem jött létre. Azóta folyton udvarol a vőlegény-jelölt s meg nem feleségesedhetvén, gyakran sir.

Volt városkánknak másfajta alakja is. Igazi feneketlen hordó az egyik.

Nőtlen korában örömben ivott, hogy még legény.

Váry Jánost, *Istók* Józsefet, *Rónay* Gyulát és dr. *Kármán* Aladárt választották meg. Végül az elnök bejelentette azt a megye és városszerzte őszinte örömet keltett eseményt, hogy a kaszinó elnöke: *Kubinyi* Aladár kuriai bírónak, *Fábry* János muzeum-igazgató pedig — kinek a polgári olvasókör tagjainak nagyrésze növendéke volt — kir. tanácsossá nevezetett ki. A választmány elhatározta, hogy a kitüntetett férfiakat írásban üdvözlö.

Szilveszter-est. Nálunk a Polgári Olvasókört kivéve a Szilveszter-est mindenütt csendes családi körben folyt le. Nem így azonban *Putnokon*, hol a város közönsége igen sikerült estélyt rendezett. Az estély közvacsorával kezdődött, ami azonban sok kifogásolni valóval találkozott; de a vendéglős ezért megkapta jutalmát. Vacsora után tánczra perült a fiatalok s a reggeli órákig járt szakadatlan jókedvvel. Jelen voltak, asszonyok: *Bálint* Lajosné, *Balogh* Sándorné, *Császár* Lászlóné, *Dienes* Gyuláné, *Fekete* Nándorné, *Feleky* Ferenczné, *Fodor* Gusztávné, *Fodor* Jenőné, *Holzmann* Sándorné, *Kerekes* Jenőné, *Kovács* Józsefné, *Steinhausz* Béláné, özv. *Szentmiklóssy* Aladárné, *Ulrich* Rezsőné, *Zólyomi* Jánosné. Leányok: *Allaga* Irénke, *Borcsai* Evike, *Feleky* Erzsike, *Fodor* Sárika, *Holzmann* Mariska és *Zólyomi* Mariska. Elismerés illeti az örökifjú *Fekete* Nándort, dr. *Dienes* Gyulát és *Inczédy* Béla főjegyzőt, kik a putnoki pezsgő társadalmi életet állandó hangulatban tartják, sőt azt fejlesztik és fokozzák.

A Mezey Kálmán szintársulata f. hó 1-én hétfőn befejezte itteni működését. Vasárnap a „*Csöppség*”-ben bucsuzott el *Révész* Ilonka, ki *Gulyással* és *Kovács* Andorral együtt nagy tetszést arattak ez este is. *Révész* Ilonka bájos, szeretetreméltó „csöppség” volt, dalait sok melegséggel és érzéssel adta elő, a szépszámu közönség szívesen tapsolt a temperamentumos művésznőnek. Bucsuelőadásul 1-én „*A rájártós királykisasszony*” ment s ebben *Balla* Mariska, a kitűnő hangu énekesnő remekelt. A művésznő utolsó szereplése igazán kedves emlékeket hagyott hátra; minden jelenésében zajosan tapsolták s kellemesen csengő hangjával élvezetessé tette a különben is fülbemászó melódiákat. *Gulyás* élénk derűltségen tartotta a publikumot, *Marton* is meglehetősen játszott.

A jégpályán a pompás hideg időjárás nagy élénkséget csinált. Az elnökség egy nevezetes és leleményes ujtást csinált ugi, hogy most már nem kell a város házára szaladgálni megnézni: kint van-e a zászló? Mert a város több helyén új táblákat tettek ki s ezeken jelzik zászlókkal, hogy szent *Halifax* hívei áldozhatnak a nemes és testedző sportnak.

Szilveszter esti mulatság. A polgári olvasókörben a szokásos szilveszter esti mulatság nagy érdeklődés mellett zajlott le. Az ujesztendőt lelkes, vig hangulatban üdvözölte a szépszámu közönség, mely táncz és kellemes mulatság között reggeli 4 óráig maradt együtt.

A karácsonyi vakáció is lejár a mai napra. Az elemi iskolában a tanítás már január 3-án, a polgári leányiskolában szintén 3-án, az egys. prot. főgimnáziumban pedig holnap reggel kezdődik. Hisszük és reméljük, hogy mindkét nembeli ifjuságunk pihent elmével, megújult erővel lát a nemzeti és hazafiai szempontból egyaránt fontos mivelődési munkához, melynek eredményétől hazánk jövője felvirágozása, avagy hanyatlása függ!

A konzervgyári sikkasztás ügye részben békés megoldást nyert. A vállalat veszteségének jórésztben való visszatérítésére nézve ugyanis a vizsgálati fogságban levő *Németh* Zoltán és *Fürst* Emil könyvelők és családjuk biztosítékot nyújtottak s így az igazgatóság és

Mikor megmósult, ivott; természetesen örömben. Rövidesen rája fia született; nagyot ivott. Felesége csendes falusi kúriából való libácska, végre is megunta az örökös jókedvet s egyszerűen a faképnél hagyta. Mit tehetett emberünk okosabbat, még nagyobbát ivott. Azt tartotta, hogy torka héd estendei szárazságban szenved, azt tehát eléggé névesen tartani soha sem lehet.

Csendesebb tagjai is voltak a klubnak. Volt ott pl. tüzöltő főparancsnok, alparancsnok, s legénység nélkül. Gyakorlatot soha sem tartott s ha esetleg tűz ütött ki, nem létező legénysége pompásan felelt meg feladatának, mert a tüzet eloltotta az eső s a főparancsnok az utolsó zsarátoknál gyujtott a potyán jutott bosszura. Olykor mulatott is, de csak „separéban”, mert a társaság feszélyezte.

Kimagasló alakjai voltak a társaságnak: a „barát”, a ki fél tógában söpörte az utca porát, lévén annak alsó része szoknya.

A „fővadász-tűzmesier”, az *Elsa-fluid* társaságnak főimpreszáriója, a ki a nyulat fluiddal fogta s a vadkaut kimulása után lötte. Ha megtudta, hogy az ő olykor föleregetett rakétáit valaki meg nem bámulta, azt egyszerűen leszamarazta.

A „kolomp”, a ki a Miatyánkot röffel mérte, s a városka visszafelvirágzásán tőle telhető erővel munkálkodott

A „szunyogkirály”, a kinek legfőbb törekvése volt *Barnumba* jutni 13 klgr. testsúly mellett.

A „fitosok”, a kik minden udvarlóban vőlegényt láttak, kulisszák mögött szívesen váltottak egy-egy pusztit.

A „mama”, a ki bármikor kész volt friss rántottával szolgálni. Az a rögeszméje gyötörte, hogy ő hercegnek született.

Az „építész”, a kinek legfőbb tudománya a malterkeverés volt. A feleségét csakis miderben szerette s büszke volt arra, hogy tizenhét tyúkszeme daczára csak totyogva birt járni.

A „műdoktor”, a ki úgy gyógyított, hogy: ez a beteg vagy felépül vagy meghal. Kocsisa rendszeren elvesztette őt.

A „züllő”, a ki másokkal csak revolvere útján beszélgetett, de kárt senkiben sem tett. Egyébiránt kétségbeesett nőtlenége fölött.

A „pupák”, a ki mérnöki tudományát úgy értékesítette, hogy a városka lakosságával viz helyett kávé itatott.

Mindnyájan magfértek szépen egymás mellett. — Ezeken kívül még sok hasznos tulajdonságú egyén honolt közöttük s bizást lehetett róluk azt mondani, hogy mindnyájan jókor születtek.

felügyelőség Molnár József elnöklete alatt tartott együttes ülésén elhatározta, hogy a sikkasztás miatt nevezettek ellen tett vádat visszavonja. Ez meg is történt s az újév meghozta a hét hónap óta vizsgálati fogságban ült két vádlott szabadulását. A kir. törvényszék őket szabadlábra helyezte s mindketten elutaztak kiszabadulásuk után.

Eszküvő. Parasznai *Parasathy* Pál képviselőházi tisztviselő múlt hó 27-én esküdött örök hűséget Nagy Katinkának, Nagy Pál nyug. p. ü. igazgató és neje kedves leányának Rozsnyón. Az egyházi esketést *Batta György* simoni ev. ref. lelkész végezte.

ADLER RÓZSIKA Eger
GOTTLIEB ÁRMIN Rimaszombat
jegyesek.

Megszűnt lap. Lapunk zártakor vettük a hirt Putnokról, hogy a pár hónap előtt megindított „Putnok és Vidéke” című lap megszűnt.

Egészség-naptár. Ilyenkor, újév elején sokan gondot okoz a jó, olcsó és hasznos ismeretekkel bővelkedő naptár beszerzése. Ilyen olcsó és mindenkinek melegen ajánlható munka az, mely a fenti címet viseli. Potom 1 koronáért nem csupán elégséges naptári részt nyújt, hanem hazánkban 28 kiváló tudós orvosa, ipari és mezőgazdasági szaktekinetlye és hírlapírója az egészségügyi ismeretekből népszerű, mindenki által megérthető stílusban oly gazdag és élvezetes cikkeket, közhasznú tanácsokat közöl benne, hogy ezen ma már megszerte „Egészség-Bibliá”-jának nevezett kitűnő könyvnek egy hazából sem volna szabad hiányozni. Öreg és ifjú, férfi és nő, tanár- és tanítvány, apák és anyák: mind-mind hasznos merithet olvasásából, kivált legdrágább és legnehezebben visszaszerezhető kincsünknek: egészségünknek, a testi és vele kapcsolatos lelki szépségnek és egészségnek megóvása és ápolása tekintetében. A gazdag és megbízható hirdetések kivül 240 lapon szerkesztette a népszerű és megvételre mindenkinek ismételt ajánlható naptárt *Marton Sándor* dr. budapesti tőzszeorvos és *Zilahy Dezső* a Budapesti Hírlap helyettes igazgatója. Kapható 1 K.-ért minden könyvkereskedésben, megrendelhető lapunk kiadóhivatalában is.

Pályázat. A helybeli kir. törvényszéknél ujonnan rendszeresített 1000 korona fizetéssel 400 korona személyi pótlék és 360 korona lakpénzzel javadalmazott irnoki állásra pályázatot hirdet a törvényszék elnöke. Felhívja mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883 I. t.-cz. 19 §-ában meghatározott feltételeket, hadkötelezettségi viszonyaikat, s eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványokat, melyben az ügyviteli szabályok 5. §-ában felsorolt sógorági vagy rokonsági viszony is felemlítendő, hozzá négy hét alatt vagyis 1906. évi február 3-ik napjáig annál inkább nyújtják be, — mert az elkészenen vagy nem szabályszerű uton érkezett kérvények figyelembe vételni nem fognak. — Az állásra csak oly pályázó fog kineveztetni, — a ki testi alkalmatos voltát közhatalos orvosi bizonyítvánnyal igazolja, s a telekkönyvi szakvizsgát letette, — és hogy a hason képzettséggel bíró, s igazolvánnyal ellátott altisztek elsőbbséggel bírnak.

Furfangos család. *Klekner* János ózdi lakatossegéd, ki múlt év nov. 23-tól decz 13-ig a közkórházban ápolgatott, jó viszonyban volt *Jedlovsky* Lajos ózdi lakossal s ismerte ennek összeköttetéseit és anyagi ügyeit. Deczember vége felé ez a *Klekner* megjelent Sütő István helybeli ügyvéd irodájában s kérte, hogy az itteni Mező-utczában levő *Jedlovsky* féle házra a Gömörmegyei Népi- és Iparbankban eszközöljön ki a régi betáblázott 300 koronás kölcsönhöz újabb 1000 koronás kölcsönt. A bank csak 700 koronát szavazott meg s ezt be is táblázták; a pénz mielőbb való megszerzése érdekében az ál *Jedlovsky* egy apokrif levéllel fordult Szakall Vinceze árvaszéki elnökhöz, melyben dr. Uthy ózdi orvos igazolja, hogy *Jedlovsky* Lajos és *Rózsa* betegek és kéri Szakallt a kölcsönügy lebonyolításának megszüntetésére. A mit sem sejtő árvaszéki elnök Sütő intézeti ügyészhez névjegyet küldött, melyen a kölcsönügy elintézéséhez kéri közreműködését. Deczember 30-án az ügyvéd a bank pénztárnokánál a *Jedlovsky* féle 1000 koronás jelzalogos kölcsönügy lezámítására utasítást adott s így ez minden akadály nélkül meg is történt. *Jedlovsky* helyett *Klekner* felvette a kamatok levonásával az 1000 koronát, — mint utólag kitűnt — itt a városban elköltött vagy 400 koronát s aztán eltűnt. Isten tudja, mikor jöttek volna rá a dologra, ha egy véletlen tévedés nem vezet nyomra. A pénztárnok ugyanis 700 korona helyett 1000 koronát fizetett s mikor rájött a hiányra, elutazott Ózdra, hol megtudta, hogy *Jedlovsky* nak eszeágában sincs kölcsönt felvenni s hogy csak a kötvényen tanuként szereplő *Klekner* János lakatossegéd lehet a hamisító, ki állítólag Salgó Tarjánba ment kedveséhez s ezzel Amerikába készül. Mindjárt táviratoztak mindenfelé s most már a vizsgálóbíró is akcióban van, de eddig nyoma veszett a vakmerő csalónak.

Téli gazdasági tanfolyam. A rimaszombati m. kir. földmives-iskolánál f. hó 15-kén fogmegnyitni a szokásos téli gazdasági tanfolyam, melyen a kiscgazdák és fiaik (17 éven felüliek) teljesen díjmentesen vehetnek részt. A tanfolyam célja: hogy hallgatói a növény termelés, állattenyésztés, rét- és legelőmivvelés, kertészet és gyümölcsészet, fatermesztés, trágyázás alapelveit gyakorlatilag elsajátítsák s otthon haszonnal gazdálkodhassanak. Tanulják még a kosárfonást, szekérrészek készítését, kefé- és csizrokseprő kötést stb. Kívánatos volna, hogy minél többen vegyenek részt e tanfolyamon.

Panasz. Panasz érkezett hozzánk a közönség köréből, hogy a helybeli vasúti állomáson túlszigorúan követelik a peronjegyeket. Azt hittük, hogy ezt az ezel megbízott vasúti alkalmazott túlbuzgóságának kell tulajdonítani. Utána néztünk tehát a dolognak s arról győződöttünk meg, hogy a m. kir. államvasúti üzletvezetőség fogja ezt erősen; mert a vasúti alkalmazottak nyugdíjára fordítatik az ebből befolyandó összeg. Tény, hogy a cél igen nemes s a tehetősek az elől nem is akarnak kitérni, azonban többen vannak a szegények, kiknek a 20 fillér is nehezen esek. Egy szegényebb család ünnep után gyermekét, egy másik család katonának bevonulót

tagját, egy harmadik Amerikába költözködő családtagját kíséri ki, már sok 20 fillért kell lefizetni. Ez ideig csak a peronon követelték a jegyet, most már a várótermekben is. Kénytelenek tehát a kisérők a kocsi részére szolgáló udvaron a nagy hidegben ácsorogni és a távozóknak onnan „Isten hozzátot” inteni. Ezt ily szigorúan más állomásokon nem tapasztaltuk s azért sok szemrehányás érte derék főnökünket, *Schulhof* Pált. Mivel azonban ő teljesen a rendeletek értelmében intézkedik ily szigorúan; az üzletvezetőséget kérjük egy kis elnézésre és arra, hogy a várótermet építtesse ki, mert oda maholnap már jeggyel sem tudnak beférni az utasok.

Nyugtázások.

Rimaszombat és Vidéke jótékony nőegyesületének karácsonyfájára Szentmiklóssy Kálmán utólagosan 2 koronát küldött, a mit köszönettel nyugtáz

az Elnökség

Újévi üdvözlét megváltásul Ratkó Margit a „Nepközi Otthon” folyó kiadásaira 6 koronát adományozott. Hálás köszönet érte. Dr. Marikovszkyné.

A mai napon 110 koronát vettem a következő sorok kíséretében: A mint a múlt évben, úgy ez idén is a *névnapi üdvözlétek megváltásából* begyűlt összeggel a „Nepközi Otthon”-t kívánjuk gyámolítani nemes és emberbaráti céljának elérésében. Kérjük ezért a mellékelt összeget szívesen fogadni és az említett célra fordítani. *Kolbay Sándor*, *Kálniczky Géza*, *Szászi Kovács Géza*, *Druisner György*, *dr. Lichtschein Adolf*, *dr. Krausz Gyula*, *Tóth Béla*, *Schulhof Pál*, *Lengyel Samu*, *Gaal Emil* és *Terray István* 10—10 korona. — Ez összeg a tavaly létesített „Névnapi megváltási alapítvány”-hoz csatolják s az alapítónak a leghálásabb köszönetet fejezem ki úgy magam, mint a Nőegyesület nevében. — Rimaszombat, 1906. január 3. Dr. Marikovszkyné.

A „Nepközi Otthon” javára e hét folyamán *Hanvay Zoltán* 10 koronát, *Kohn József* 1 drb juhot adományoztak. Fogadják érte őszinte köszönetemet. — Rimaszombat, 1906. január 4. Dr. Marikovszkyné.

Új évi üdvözlétek megváltása címén a Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyesület valamint a gömörmegyei magyar közművelődési egyesület rimaszombati köre céljaira utólag befolyt még 4 kor., melyhez hozzájárultak: *Bornemisza Lászlóné*, *Bornemisza László* 2—2 koronával.

Az árva nyomorék gyermekek otthona javára *Hanvay Zoltán* 10 koronát küldött *Bornemisza Lászlóné* elnöknek kezéhez. A nemes szívű adakozó fogadja az elnökség őszinte köszönetét

A Tompa-társaság decz. 30-iki estélyén felülfizettek: *Fábry János* ur 50 f., *Kolbay Sándor* ur 50 fill., özv. *Szabó K.-né* urnó 1 k. 50 f., *Terray István* ur 2 koronát

Nyilvános számadás. A tamásfalvai „Petőfi Egylet” által folyó hó 26-án rendezett dal-, felolvasó- és szavalattal egybekötött táncmulatság bevétele volt 140 kor. 68 fill., kiadása 72 kor. 66 fill. maradványa 68 kor. 2 fill. — Felülfizettek: *Farkas Zoltán* 10, *Lévai Izsó* 1 kor., *Jávorszky László* 40, *Pijaresik János* 40, *Kovács István* 20, *Janesár József* 20, *Szepesi Pálné* 20, *Horacek Rudolfiné* 20, *Vinter Gyula* 20, *Krémusz Ferencz* 20, *N. N.* 20, *Nagy István* 20, *N. N.* 20, *Bendik János* 20, *N. N.* 20 fill. — A szíves pártfogásért, valamint a felülfizetésekért ez uton mond hálás köszönetet a *Petőfi-egylet*.

Nyugtázás Tiszolczon 1905. decz. 30-án az általi iskolában szegény és árva gyermekek felruházására gyermek szineloadás tartatott, melynek bevétele 180 korona 32 fillér volt. Ez összeghez adakoztak a következők: *Basilides János* 10, *Latinak Rudolf* 20, *Lányi Róbert* 10, *dr. Schwarz* Mark 6 főt. *Kamm Ede* 5. *Sentina János* 3, *Frank Dániel* 10, *Marek László* 2, *Kohn Albert* 4, *Grünmann Ármin* 2, *Kuchta Pál* 2, *Schwarz Ferencz* 2, *Szvák Emil* 3, *Fürst András* 3, *Rácz András* 5, özv. *Ambrózy Józsefné* 2, *Gyürky Pálné* 2, *Buck Samu* 2, özv. *Dianiska Frigyesné* 2, *Mauricz N.* 2, *Müller Mór* 2, *Pekár Samu* 3, *Kovács N.* 4 kor., *Rózsa Sándor* 2 kor. 20 fill., *Kriszka János* 4, *Pekár Emil* 2, *Hortenszky Ferencz* 2, *Dobos N.* 3, *Krausz János* 2 főt. *Hanez Sámuel* 3, *Fazekas János* 2, *Spitz Henrik* 5, ifj. *Takács Dániel* 2, *Valent András* 3, *Istvány Gyuláné* 2, *Hegedüs Zoltán* 2, *Sitrik Sámuel* 2, *Makkay N.* 2, *Kasparik Miksa* 2 kor. — Tekintve az itteni maroknyi magyar közönséget, az estély minden tekintetben fényesen sikerült. Magasztos hivatásukat teljesítik a tanítók, a midőn nemesak a szegény és árva gyermekek felruházását elősegítik, hanem ügybuzgó fáradozásokkal lépén nyomon igyekeznek a magyarságot összehozni. Hála és köszönet a nemes célra adakozó közönségnek és az estélyt rendező tantestületnek.

A gömörmegyei muzeum részére ajándékozott tárgyak jegyzéke 1905 decz hóban.

Egy pár acél sarkantyú. *Hermann Bélától*
Lengyel László: Vegyes versek, a szerzőtől *Uzanyit*.

Ragályi Gyula Rimaszombat városi diszpolgári oklevele bársony tokban 1872-ből, br. *Ragályi Balassa Ferencz*től *Ragály*.

Családi iratok gyűjteménye *Szakall Istvántól* *Zabzó*. *Uraszta*lhi himzett kendő *Komjáthy Istvántól* *Zsíp*. 4 drb. ezüst pénz 1552-ből, dr. *Cziner Miksától*. *Mária* a gyermek *Jézussal* *Haffner Antal* olajfestménye. *Chászár Károlynától*.

Darnay Kálmán ingyen naptára 1906-ra, a szerzőtől *Süme*g.

Gömör- és Kishont vármegyei naptár és fali naptár 1906-ra és „*Keresztyén* vallás előadása” cz könyv, *Lévai* Izsótól.

Két csövű puska, lovassági kard, löportartó, kulacs, sarkantyú 1848-ból és régi fapipa, *Kerekes Jenő* közvetítésével *Rätz Elek*nétől *Fűzkút*.

Bécsi iteze-minta 1855-ből és burnótszelence a XIX század elejéről *Stehlszky Ignác*tól.

A *Tompa* szoborra 1885—1896 években gyűjtött adományok jegyzőkönyve, dr. *Veres Samutól*.

„*Losoncz és Vidéke*” 1905. és „*Iskolánk*” 1905. évf. *Fábry Jánostól*.

„*Gömör-Kishont*” 1905. évf. *Rábely Miklóstól*.

„*Rozsnyói Híradó*” 1905. évf. *Görbics és Bauer* kiadóktól.

Gömör-Kishont vármegye hivatalos lapja 1905. évf. az alispáni hivataltól.

„*Gömöri Hírlap*” 1905. évf. dr. *Baksay Dezsőtől*.

Emlékkönyv a váci siketnémák intézete 100 éves fennállása alkalmából *Borbély Sándor* igazgatótól.

Perjessy Lajos: Emlékeim és a verseczi magyar közművelődési egyesület története, a szerzőtől *Versecz*.

A kegyes adakozóknak hálás köszönetet mond a muzeum igazgatósága.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a **Kmetty-utca 31-ik házsz.** alatt lévő utcazi földszintes új kőház, három szoba, előszoba, konyha, kamra, jó lejáratu boltozott szárász pincével, az udvarban jó ivóvízzel ellátott kuttal, fűskamra sertés állal felszerelve, — magányos záros udvarral együtt — május hó 1-étől bérbé adó. — Bérleni kívánók értekezhetnek: **Kalocsay Gyula**, tulajdonossal.

Ujbor palaczkolva.

Alulhírott értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint az ez idei termésű, tiszta kezeléssű és kiváló jó minőségű valódi **almágyi uj boraimnak** pecsételt üvegekbeni **elárusítását megkezdtem.**

1 literes üveg valódi almágyi uj bor ára **40 kr.**, üvegre letét külön **5 kr.**

Tisztelettel: **Benyó Béla**,
6—* almágyi szőlőbirtokos, bortermelő.

Eladó szőlő- és gyümölcs-telep.

Füleken 14 hold területből álló szőlő- és gyümölcs-telep igen előnyös ár mellett eladó. — Felvilágosítást nyújt: 1—3 **Özv. Alk Ferenczné** Losonczon.

Meghívás.

A putnoki tak.-pénztár r.-társaság
t. részvényesei

Putnokon, az intézet saját házában **1906. évi január hó 31-én, délelőtti 9 órakor**

tartandó

rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése.

2. Mérleg és számadás előterjesztése.

3. Tiszta jövedelem feletti intézkedés.

A mérleg és jövedelmi kimutatás, az üzlet helyiségében bármikor megtekinthető.

Putnok, 1906. évi január hó 1-én.

Az igazgatóság.

Kiadó lakás, eladó ház.

Az **Andrássy-út 23. sz.** alatti ház emeleti része, mely 5 szoba, elő- és fűrdőszoba, konyha, kamra, pincze, kert és egyéb hozzátartozandókkal **1906 év május 1-től bérbé kiadó**, — illetve az egész ház, nagy kerttel **örök áron is eladó.**

Értekezhetni lehet ugyanott a tulajdonos, **Pitta Lipót** építésszel. 4—6

Kitűnő minőségű Arad hegyaljai borok kaphatók a TOMPA szállodában.

Ménesi fehér 40 kr. — Gyoroki fehér 32 kr.
Ménesi siller 24 kr. 5—26 **Gede István.**

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a **Szijaártó-utca 44. sz. a. ház emeleti része**: mely 5 szoba, konyha, kamara, fatartó, pincze és egyéb mellékhelyiségekből áll, **1906. év május hó 1-től** bérbé kiadó. — Ugyanezen lakáshoz — ha kívánatos — van négy lónak való istálló és egy csűr is kiadó. — Értekezhetni lehet: **Majomy József** tulajdonossal.

Kiadó lakások.

Rimaszombat legnagyobb forgalmu vonalán, a **Deák Ferencz-utca 10. sz.** és **Ferencz-utca 6. sz.** alatt lévő udvarban folyó évi május hó 1-től **több kisebb és nagyobb lakás** a legjobb karban, kedvező feltételek mellett bérbé kiadó. — Értekezni lehet:

Benyó Béla, tulajdonossal.